

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-3270-6/PO-OVL-2014

Praha 8. ledna 2014

Počet listů: 7

S c h v a l u j i :

Generální ředitel HZS ČR
brig. gen. Ing. Drahoslav Ryba v. r.

NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI VELITEL ČETY
V JEDNOTCE HZS KRAJE, ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU HZS ČR A HZS PODNIKU
(u HZS ČR ve služební hodnosti vrchní inspektor)

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, upřesňují zejména vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů, a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Velitel čety musí vycházet ze znalostí potřebných pro funkci velitel družstva, ověřené praxí minimálně 3 roky. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro:

- vedení a řízení činnosti čety při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO, včetně organizace a provádění odborné přípravy družstva,
- řízení zásahu jednotek PO,
- koordinaci složek IZS při zásahu.

Velitel čety musí být principiálně schopen řídit činnost čety v organizačním řízení, v operačním řízení pak řídit zásahy složek IZS nebo jednotek PO v rozsahu II. stupně poplachu. Zároveň musí být schopen tvořit strategii zdolávání mimořádných událostí v tomto rozsahu a dokázat řídit počátek zásah ve III. a vyšším stupni poplachu tak, aby na něj mohl navázat vyšší funkční velitel. Musí být schopen organizovat zásahy s odpovídající strukturou řízení včetně štábu velitele zásahu. Je schopen řídit ve strukturách rozsáhlých nebo složitých zásahů úseky nebo sektory podle rozhodnutí velitele zásahu.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti velitele čety jednotky HZS kraje, Záchraného útvaru HZS ČR a HZS podniku

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p style="text-align: center;">A Organizace požární ochrany</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s dostupnými informačními zdroji a didaktickými pomůckami k provádění odborné přípravy v rámci jednotky PO, • se základními pravidly komunikace s médii, veřejností apod., • se systémem krizového řízení a ochrany obyvatelstva, • s druhy a strukturou souborů typových činností pro společné zásahy složek IZS, • s důvody, lhůtami a postupy pro uplatňování náhrady ušlého výdělku, výdajů, věcné škody a odškodňování úrazů v souvislosti s poskytováním osobní a věcné pomoci, • s principy tvorby strategie zásahu ve vazbě na taktiku (rozdíl mezi strategií a taktikou). <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taktickou hodnotu čety, • obecné zásady provádění bojových rozvinutí a metodiku jejich výcviku v četě, • grafické značky věcných prostředků požární ochrany a dokumentace zdolávání požárů, • systém organizace a řízení požární ochrany, • úkoly jednotek PO a systém plošného pokrytí, • předurčení a úkoly své jednotky PO v systému plošného pokrytí a požárního poplachového plánu kraje, • předurčení a úkoly jednotek dislokovaných na stanicích typu P v systému plošného pokrytí a požárního poplachového plánu kraje, které jsou v zásahovém obvodu příslušné stanice typu C (spádové stanice HZS kraje), • výkon služby a organizaci řízení své jednotky PO v době operačního i organizačního řízení, • zásady práce s podřízenými, zná zásady vedení a řízení pracovní skupiny (čety), • mechanismus vzniku konfliktů na pracovišti a způsoby jejich možného předcházení a řešení, • oprávnění a povinnosti velitele jednotky PO, velitele úseku (sektoru) a velitele zásahu, • práva a povinnosti fyzických a právnických osob v přímé souvislosti s řízením zásahu, • princip IZS, • organizaci jednotlivých služeb v požární ochraně a vazby velitele čety na tyto služby u své jednotky PO, • ustanovení řádů služeb jednotek PO, která mají vazbu na práci ve funkci velitel družstva, • povinnosti velitele čety na úseku bezpečnosti práce, • důvody, které mohou vést k rozhodnutí o nedodržení technických podmínek požární techniky a věcných prostředků PO,

<p style="text-align: center;">A Organizace požární ochrany</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zásady spojového provozu, • zásady spojení organizovaného v rámci IZS, • funkci, strukturu a úkoly štábu velitele zásahu, • zóny, do nichž se člení místo zásahu, zná jejich význam a účel z taktických i organizačních hledisek metody vytyčování zón v místě zásahu, • činnosti vyžadující zvláštní režim práce, • postupy a metody organizace činnosti pro výše uvedené činnosti, • kritéria a rozsah stanovené pro poskytování péče zasahujícím hasičům a osobám poskytujícím osobní a věcnou pomoc, • ochranné prostředky a důvody pro jejich použití, • kritéria stanovená pro jednotlivé stupně poplachů, • druhy dokumentace o akceschopnosti jednotky PO, • postup a lhůty pro vypracování dílčích zpráv o zásahu a zpráv o zásahu, • postup používání dokumentace o pravidelné odborné přípravě, • taktické postupy pro jednotlivé činnosti jednotky PO při zásahu a dokumenty o orientaci v územním obvodu své jednotky PO, • místo uložení dokumentace zdolávání požárů, • strukturu a funkci strážní knihy, • důvody a metody hodnocení zásahu a činnosti družstva. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizovat a provádět odbornou a fyzickou přípravu družstva, k tomu připravovat podklady pro požadovanou dokumentaci, • vést jemu určenou dokumentaci a evidenci, • vydávat konkrétní a srozumitelné povely směřující k efektivnímu splnění zamýšleného cíle, • graficky vypracovat bojové rozvinutí jednotek PO v rozsahu II. stupně poplachu, • organizovat činnost čety zejména koordinovat postup družstev s postupným rozvržením dílčích úkonů směřujících ke splnění úkolu, • řídit zásah jednotek PO a složek IZS v rozsahu II. stupně poplachu, • organizovat spojení v místě zásahu v rozsahu II. stupně požárního poplachu, včetně schémat spojení, • navrhnout strukturu řízení zásahu včetně štábu velitele zásahu pro zásahy v rozsahu II. stupně poplachu.
<p style="text-align: center;">C Požární prevence</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s metodami zjišťování příčin vzniku požárů, • se způsoby jakými jsou poškozovány důkazy a stopy při zásahu. <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • účel a funkci požárně dělicích konstrukcí a požárně bezpečnostních zařízení (např. EPS, SHZ, ZOTK), • postavení SPD v systému požární ochrany ve vazbě na zásahy jednotek PO (zjišťování příčin vzniku požárů, podněty ke správnému řízení apod.), • druhy a funkce únikových cest. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používat dokumentaci zdolávání požáru.

<p style="text-align: center;">D Požární taktika</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s úkoly, strukturou a postavením operačního a informačního střediska HZS kraje. • ZNÁ: • organizaci řízení zásahu a doporučené úrovně řízení s ohledem na vyhlášené stupně poplachu, • taktické postupy při provádění průzkumu, záchraně osob, zvířat i majetku a taktické postupy při zdolávání standardních mimořádných událostí a mimořádných událostí, na které je jednotka PO předurčena, • dělení hořlavých látek a charakter jejich nebezpečí, • základy teorie hoření a hašení, • výpočet sil a prostředků potřebných pro hašení požáru, • způsoby provádění dálkové dopravy vody a její výpočet, • stanovené postupy při předávání místa zásahu včetně stanovení opatření nutných k odstranění nebezpečí opětovného vzniku požáru, • základy a předpoklady pro hoření, jevy provázející hoření, • definici požáru, • pásma, fáze a parametry požáru, cesty a směry jeho šíření, • projevy požáru v uzavřeném a otevřeném prostoru v závislosti na druhu, množství a charakteru hořlavé látky, • principy hašení požáru, • vlastnosti, principy, výhody a nevýhody obvykle používaných hasebních látek ve všech jejich formách (voda, pěna, inertní plyn a prášek), • hlavní směry nasazení sil a prostředků. • obecné principy a funkce požárního útoku a obrany, • obecné podmínky ztěžující hašení požárů a metody směřující k jejich eliminaci, • složité podmínky pro zásah podle právního předpisu, • obecné zásady bojového rozvinutí, • takticko-technické parametry věcných prostředků, včetně metod jejich nouzového využití při požárech, • taktiku ustavení a rozmístění požární techniky v závislosti na druhu techniky a charakteru požáru, • úkoly průzkumu a metody jeho provádění, • taktické postupy a metody pro hašení požárů v budovách, požárů na volných prostranstvích, požárů hořlavých kapalin v otevřených technologických zařízeních, požárů plynů a zkapalněných plynů v tlakových nádobách, požárů dopravních prostředků a požárů zařízení pod elektrickým napětím, • metody organizace záchranných prací při požáru včetně taktiky vyhledávání objektů a označování prohledaných prostorů, • zásady pro vytváření záloh a jisticích skupin při provádění rizikových činností u požáru, • metody a postupy ochrany majetku v místě zásahu jednotky PO, • druhy obvyklých energií a médií přiváděných do objektů inženýrskými sítěmi a způsoby a postupy jejich označování, vyhledávání a odpojení,
--	---

<p style="text-align: center;">D Požární taktika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • druhy obvyklých stavebních konstrukcí včetně vlivu požáru a jeho produktů na stabilitu objektů, • metody otevírání stavebních konstrukcí, • principy, důvody, metody a postupy odvětrávání objektů, • taktické a organizační způsoby využití vodních zdrojů a zajištění potřebných hasebních látek v odpovídajícím množství, • význam a funkci operativní karty ve vztahu ke zdolávání požáru, • důvody a způsob předávání místa zásahu dotčeným osobám, • zná obecná nebezpečí vyplývající z činností prováděných na místě požáru, • zná opatření a postupy k eliminaci nebezpečí pro zasahující hasiče a obyvatele, • zná důsledky nesprávně zvoleného směru nasazení. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotit situaci na místě zásahu a po průzkumu určit nasazení jednotky PO, síly a prostředky potřebné ke zdolání mimořádné události, • organizovat a řídit při zásahu četou a jednotky PO či složky IZS v rozsahu II. stupně poplachu, • řídit zásah jednotek PO v rozsahu II. stupně poplachu, • koordinovat složky IZS při zásahu, • se orientovat v terénu, mapách a schématech, odhadovat vzdálenosti a převýšení, • organizovat spojení v místě zásahu a mezi místem zásahu a operačním a informačním střediskem, • stanovit nebezpečnou zónu s ohledem na druh nebezpečné látky a situaci na místě zásahu, • aplikovat stanovené postupy pro identifikaci nebezpečné látky, • zpracovat zprávu o zásahu, • vybrat vhodnou hasební látku v závislosti na druhu hořlavé látky nebo na charakteru požáru, • se orientovat ve schématech (půdorysech) objektů v grafické části operativní karty tak, že pozná svou polohu, stavební materiály, požárně bezpečnostní zařízení, uzávěry energií, médií a surovin, zpevněné a nezpevněné plochy, vodní zdroje a ostatní důležité informace. <p>JE SCHOPEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určit průzkumnou skupinu, sám její činnost řídit nebo stanovit vedoucího skupiny a zadat mu úkol a dále vyhodnotit výsledek průzkumu s ohledem na zjištěné skutečnosti, • definovat priority postupu s ohledem na taktickou hodnotu družstva nebo jednotek PO na místě požáru, • rozhodnout o druhu bojového rozvinutí, druhu hasební látky, typu použité proudnice a způsobu proniknutí do objektu, • určit druhy věcných prostředků nezbytných k bezpečnému zdolání požáru, • je schopen stanovit metodu odvětrání, určit místo pro odvod produktů hoření případně stanovit postup k otevření stavební konstrukce.
--	---

<p style="text-align: center;">E Technický Výcvik</p>	<p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikovat Cvičební řád jednotek požární ochrany - technický výcvik na činnost čety. <p>OVLÁDÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • práci na PC.
<p style="text-align: center;">F Věcné prostředky</p>	<p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povolené kombinace výstrojních součástí dle příslušného předpisu ¹⁾, • základní takticko-technická data a taktické postupy nasazení požární techniky a věcných prostředků své jednotky PO a jednotek PO ve své působnosti.
<p style="text-align: center;">G Předlékařská pomoc a psychologická příprava</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se základními zásadami „medicíny katastrof“, • s možnostmi využití psychologické služby HZS ČR, • s postupy při záchraně osob z hlediska jejich reagování v situacích masivní psychické zátěže (zejména hluboký emoční otřes, panické stavy, dezorientace, dezintegrace, sebevražedné úmysly a jednání, agresivní chování a jednání). <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • systém územně příslušné zdravotnické záchranné služby včetně letecké záchranné služby, • mechanismus možného vzniku posttraumatické stresové poruchy u hasiče a umí rozeznat první varující příznaky této poruchy.

Použité zkratky:

IZS - integrovaný záchranný systém

ZOTK - zařízení pro odvod tepla a kouře

EPS - elektrická požární signalizace

DZP – dokumentace zdolávání požárů

SHZ - samočinné hasicí zařízení

SPD – státní požární dozor

¹⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 54/2008 o používání a nošení služebního stejnokroje příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky (stejnokrojový předpis), ve znění Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 7/2012 (pouze příslušníci HZS ČR).

§ 43 až 45 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.

Vyhláška č. 255/1999 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů.